

Προηγούμενη έκδοση

ΑΤΤΙΚΗ Ή ΚΛΑΣΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

8) Η διαχρονικότητα των Αριστοφάνει

Οι μελετητές της αρχαίας λογοτεχνίας αναγνωρίζουν σήμερα τον Αριστοφάνη ως τον πιο μεγάλο Έλληνα κωμικό ποιητή. Οι κωμωδίες του μαρτυρούν μια σέληση στοχαστική απέναντι στα προβλήματα των ανθρώπων του και εκφράζουν τις βαθύτερες αντιστάσεις ενός πολίτη που είναι ενήμερος για την πολιτική ζωή του τόπου του και παρακολουθεί τα ιδεολογικά ρεύματα της εποχής του.

Ήδη, ο Πλάτων ξεκάρμυε τον Αριστοφάνη από όλους τους κωμικούς ποιητές, διωννύς τον ανάλογη θέση στο Σμυρναίον και τινάζοντας την ανθρώπινη του όληνη του για την κατάσταση της αθηναϊκής πολιτικής. Ο φιλόσοφος ιδιορρύθμισε το θαυμασμό του στον Αριστοφάνη και, στη συνέχεια, στους Αλκιβιάδωνους και στους Ρωμαίους. Οι Πεδαντοί φιλόλογοι επικεντρώθηκαν κυρίως σε τρεις αριστοφανικές κωμωδίες (φιδαντική τρώαδα: Νυφίλες, Βήρυχοι, Πλάτων), που χρησιμοποιούνταν στην εκπαίδευση ως ενδεδειγμένα σχολικά αναγνώσματα. Στην Αναγέννηση, ο Έρασμος¹ (1469-1536) συνιστούσε τα έργα του Αριστοφάνη, επειδή θεωρούσε τις κωμωδίες ελευστικές και ενδιαφέροντες. Το περιεχόμενο, τα θέματα και το πνεύμα των κωμωδιών του Αριστοφάνη γοητεύουν τους μεταγενέστερους αναγνώστες και τους σημαντικούς θεωρητικούς. Στο δραματικό λόγο του σύγχρονου θεάτρου βρίσκονται συχνά τα έργα του Αριστοφάνη με θέμα την ερώτη (Αρχαίος, Ερώτη, Αποστολή) και οι Ορνίθες.

Στους νεότερους χρόνους, στην Ελλάδα, η επίβλεψη του Αριστοφάνη σχετίζεται με τα νεοκλασικά σκηνά. Η αναβίωση του αρχαίου δράματος -κυρίως με τα Επιδείματα και τις παραστάσεις στο Ηρώδειο- ενδιαφέρονταν τη μεταφραστική προσπάθεια με στόχο τις θεωρητικές παραστάσεις. Εκδοτικοί οίκοι αναλαμβάνουν τη μετάφραση, έμμετρα ή πεζή, όλων των κωμωδιών του Αριστοφάνη και αξιόλογη μεταφραστική, παιδαγωγική και σύγχρονη, δικαιούνται στο έργο του κωμικού κωμωδιογράφου.

Ο πλοτός των αριστοφανικών παραστάσεων πιστοποιεί τη δημοτικότητα του και της προθυμίας του κοινού να παρακολουθεί τις κοινωνικές διακυβεσμένες σκηνικές.

Παράλληλα, στον τομέα της μουσικής, η κωμωδία γίνεται στίβος άμελλας για τους σημαντικότερους συνθέτες μας. Οι αριστοφανικές παραστάσεις του Θεόδωρου Τζήκου, ιδιαιτέρως από τον Κάρολο Κουν, είναι αναμφισβήτητα ένα αξιόλογο γεγονός για τη θεωρητική μας πορεία.

Αριστοφάνης Θεωρητικός/Σκηνοθέτης.
Εκπαίδευση 1989. Φωτογράφιση από τη
πρώτη φορά του Εθνικού Θεάτρου

1. Ολλανδός ιστορικός (- ανθρωπιστής) και κλασικός, συγγραφέας του **Ερασμικού** κινήματος.

Τρέχουσα έκδοση

ΑΤΤΙΚΗ Ή ΚΛΑΣΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Οι μελετητές της αρχαίας λογοτεχνίας αναγνωρίζουν σήμερα τον Αριστοφάνη ως τον πιο μεγάλο Έλληνα κωμικό ποιητή. Οι κωμωδίες του μαρτυρούν μια σέληση στοχαστική απέναντι στα προβλήματα των ανθρώπων του και εκφράζουν τις βαθύτερες αντιστάσεις ενός πολίτη που είναι ενήμερος για την πολιτική ζωή του τόπου του και παρακολουθεί τα ιδεολογικά ρεύματα της εποχής του.

Ήδη, ο Πλάτων ξεκάρμυε τον Αριστοφάνη από όλους τους κωμικούς ποιητές, διωννύς τον ανάλογη θέση στο Σμυρναίον και τινάζοντας την ανθρώπινη του όληνη του για την κατάσταση της αθηναϊκής πολιτικής. Ο φιλόσοφος ιδιορρύθμισε το θαυμασμό του στον Αριστοφάνη και, στη συνέχεια, στους Αλκιβιάδωνους και στους Ρωμαίους. Οι Πεδαντοί φιλόλογοι επικεντρώθηκαν κυρίως σε τρεις αριστοφανικές κωμωδίες (φιδαντική τρώαδα: Νυφίλες, Βήρυχοι, Πλάτων), που χρησιμοποιούνταν στην εκπαίδευση ως ενδεδειγμένα σχολικά αναγνώσματα. Στην Αναγέννηση, ο Έρασμος¹ (1469-1536) συνιστούσε τα έργα του Αριστοφάνη, επειδή θεωρούσε τις κωμωδίες ελευστικές και ενδιαφέροντες. Το περιεχόμενο, τα θέματα και το πνεύμα των κωμωδιών του Αριστοφάνη γοητεύουν τους μεταγενέστερους αναγνώστες και τους σημαντικούς θεωρητικούς. Στο δραματικό λόγο του σύγχρονου θεάτρου βρίσκονται συχνά τα έργα του Αριστοφάνη με θέμα την ερώτη (Αρχαίος, Ερώτη, Αποστολή) και οι Ορνίθες.

Στους νεότερους χρόνους, στην Ελλάδα, η επίβλεψη του Αριστοφάνη σχετίζεται με τα νεοκλασικά σκηνά. Η αναβίωση του αρχαίου δράματος -κυρίως με τα Επιδείματα και τις παραστάσεις στο Ηρώδειο- ενδιαφέρονταν τη μεταφραστική προσπάθεια με στόχο τις θεωρητικές παραστάσεις. Εκδοτικοί οίκοι αναλαμβάνουν τη μετάφραση, έμμετρα ή πεζή, όλων των κωμωδιών του Αριστοφάνη και αξιόλογη μεταφραστική, παιδαγωγική και σύγχρονη, δικαιούνται στο έργο του κωμικού κωμωδιογράφου.

Ο πλοτός των αριστοφανικών παραστάσεων πιστοποιεί τη δημοτικότητα του και της προθυμίας του κοινού να παρακολουθεί τις κοινωνικές διακυβεσμένες σκηνικές.

Παράλληλα, στον τομέα της μουσικής, η κωμωδία γίνεται στίβος άμελλας για τους σημαντικότερους συνθέτες μας. Οι αριστοφανικές παραστάσεις του Θεόδωρου Τζήκου, ιδιαιτέρως από τον Κάρολο Κουν, είναι αναμφισβήτητα ένα αξιόλογο γεγονός για τη θεωρητική μας πορεία.

Αριστοφάνης Θεωρητικός/Σκηνοθέτης.
Εκπαίδευση 1989. Φωτογράφιση από τη
πρώτη φορά του Εθνικού Θεάτρου

1. Ολλανδός ιστορικός (- ανθρωπιστής) και κλασικός, συγγραφέας του **Ερασμικού** κινήματος.